

Z prac Komisji Zagospodarowania Lasu PTL

21 kwietnia 1967 r. odbyło się na terenie lasów doświadczalnych SGGW w Rogowie zebranie dyskusyjne Komisji z udziałem członków zespołu powołanego przez Komitet Nauk Leśnych PAN do koordynacji badań z zakresu cięć pielęgnacyjnych. Zebranie było poświęcone zagadnieniu schematycznych metod cięć pielęgnacyjnych. Wzięło w nim udział 29 osób. Uczestnicy zapoznali się z dwiema powierzchniami doświadczalnymi, na których w 1966 r. wykonano trzebież selekcyjną oraz tzw. trzebież liniową, w dwóch stopniach nasilenia cięć. Badania na wymienionych powierzchniach doświadczalnych są prowadzone przez Katedry Szczegółowej Hodowli Lasu i Użytkowania Lasu. Stronę hodowlaną zagadnienia naświetlił prof. dr E. Ilmurzyński, stronę użytkową — doc. dr E. Kamiński. Szczegółowych wyjaśnień udzielili dr M. Kowalski i mgr inż. J. Kowalski, przedstawiając główne założenia, metodykę i wstępne wyniki badań.

W czasie ożywionej dyskusji, przeprowadzonej na miejscu w badanych drzewostanach sosnowych w wieku 22—24 lat oraz w siedzibie Zarządu Lasów Doświadczalnych, wyłoniły się następujące wnioski i stwierdzenia.

1. W związku z powiększaniem się powierzchni drzewostanów I i II kl. wieku powstaje pilna potrzeba stworzenia warunków i opracowania metod objęcia ich cięciami pielęgnacyjnymi, co umożliwiłoby jednocześnie wykorzystanie zapasów drewna drobnowymiarowego, pozyskiwanego w tych drzewostanach.

2. Rozpoczęte w lasach państwowych próby zastosowania uproszczonych metod pobierania użytków przedrębnych w formie cięć liniowych powinny być poparte szerzej zakrojonymi pracami naukowo-badawczymi, oświetlającymi nie tylko doraźne efekty ekonomiczne, lecz również skutki hodowlane wykonywanych schematycznie zabiegów.

3. Doświadczenia z cięciami liniowymi przeprowadzone na terenie lasów doświadczalnych SGGW w Rogowie nie dostarczyły dostatecznie przekonujących materiałów dowodowych co do korzyści odnoszonych przy takiej formie użytkowania, wyrażających się w obniżce kosztów pozyskania drewna. Skutki natury hodowlanej ujawniają się jako negatywne w ograniczeniu możliwości zachowania najlepszych składników drzewostanu (drzew dorodnych), obniżeniu przeciętnej pierśnicy drzew dorodnych oraz nierównomiernym rozluźnieniu zwarcia.

W celu wysnucia ostatecznych wniosków co do celowości schematycznego przerzedzania młodszych drzewostanów, jako ewentualnej czynności uprzystępniającej drzewostany do podjęcia w nich następnie zabiegów selekcyjnych, niezbędne jest doprowadzenie doświadczeń do końca. Jest to równoznaczne z dokonaniem następnego rzędowego przerzedzenia dalszymi zabiegami selekcyjnymi i przeprowadzeniem obserwacji nad jego wpływem na drzewostan, łącznie z efektem podniesienia lub spadku przyrostu masy i jakości przy różnych sposobach, nasileniu i powtarzalności cięć w porównaniu z różnymi sposobami trzebieży.

4. Wprowadzenie cięć liniowych wydaje się jedynie uzasadnione w dużych kompleksach drzewostanów I i II klasy wieku, źle produkujących, przeznaczonych do usunięcia przed osiągnięciem normalnego wieku rębności i to w warunkach uniemożliwiających indywidualne wyznaczanie drzew do wyrębu oraz przy dostatecznym zwarciu tych drzewostanów.

Schematyczne przerzedzanie drzewostanów powinno pociągać za sobą nieodzowne zastosowanie zabiegów specjalnych, polegających na wprowadzaniu gatunków pielęgnacyjnych, fitomelioracyjnych i innych zabiegów przysposabiających teren do wytworzenia zbiorowisk o większej produktywności, pełniej wykorzystujących siedlisko.

5. Do chwili zakończenia doświadczeń i opracowania materiałów z szerszych badań, wprowadzanie do praktyki leśnej schematycznych cięć przedrębnych jest niewskazane.

E. Ilmurzyński